

Rudīte Rinkeviča

E-kulturoloģija. Starpkultūru attiecības

Materiāls izstrādāts ESF Darbības programmas 2007. - 2013.gadam "Cilvēkresursi un nodarbinātība" prioritātes 1.2. "Izglītība un prasmes" pasākuma 1.2.1. "Profesionālās izglītības un vispārīgo prasmju attīstība" aktivitātes 1.2.1.2. "Vispārīgo zināšanu un prasmju uzlabošana" apakšaktivitātes 1.2.1.1.2. "Profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu kompetences paaugstināšana" **Latvijas Universitātes realizētā projekta „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārīgzlītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana”** (Vienozāns Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003, LU reģistrācijas Nr.ESS2009/88) stenošanai.

Rīga, 2010

III. Kultūras procesi un starpkultūru attiecības

Pirmā mācību stunda

Starpkultūru attiecības

Materiālu sagatavojusi Dr.philol. Rudite Rinkeviča

Starpkultūru attiecības

Lai sabiedrība, ko veido daudzas kultūras, vienlaikus kļūtu *starpkulturāla*, katrai sociālajai grupai jāspēj dzīvot vienlīdzīgā apstākļos neatkarīgi no tās kultūras, dzimšanas vietas vai izcelsmes.

Starpkultūru sabiedrība *dažādas kultūras, etniskās, reliģiskās grupas utt. dzīvo kopā vienā teritorijā, tām ir tolerantas, savstarpējas ciešas pilnas attiecības, respektējot savas un citu grupu vērtības.*

Latvija vienmēr ir bijusi daudzkultūru sabiedrība:

- ” vienā teritorijā dzīvo dažādas nacionālās, etniskās un reliģiskās grupas, kam ir sava kultūra, vērtības un ideāli,
- ” Latvijā ir salīdzinoši augsts jaukto laulību skaits.

Praktiski visu profesiju pārstāvējiem zodiens ir kas un nekā šīs strādāt ar subkulturā pārstāvējiem, reliģisko, etnisko, seksuālo minoritāšu pārstāvējiem, viesstrādniekiem, imigrantiem, kā arī starptautiskas darba pieredzes rezultātā sniegt profesionālu palīdzību, atbalstu, informāciju ar citās Eiropas savienības un pasaules valstīs. Globalizācijā un savstarpējā atkarīgā pasaulē šajā iesaistīties tolerantā un cieņpilnā dialogā ir vitāli: vai nu mēs pārstāvējam sevi, vai kopienā, vai nāciju, vai arī valsti.

Dialogs noris starp kultūru, precīzāk – to pārstāvējiem.

(starpkultūru attiecību eksperte, Dr. paed. Liene Ose)

Starpkultūru attiecību raksturošanai bieži izmantotie
jēdzieni:

- “ **Dialogiskas attiecības** . savstarpējā komunikācijā tiek respektēti daudzi uzskati, idejas, vērtības un citas atziņas cilvēku vidū ;
- “ **Diskriminācija** . tiesību atņemšana vai ierobežošana noteiktām iedzīvotāju grupām atkarībā no viņu rases, tautības, krāsas, dzimuma utt.;
- “ **Imigrācija** . citu valstu pilsoņu ieceļošana kādā valstī uz laiku vai uz pastāvīgu dzīvi;
- “ **Minoritāte** . tautība, kuras pārstāvji attiecīgās teritorijas iedzīvotāju vidū ir mazākum .

Kuru no min tajiem j dzieniem var attiecin t uz zo att lu?

**Kamēr
baltie atpūšas, melnie strādā.**

HP Pavilion 14-d1100. Ārpus tīrā izstrādāšana dators pieņemams izstrādāšanai un atpūtai. Ērta, gluda un ātra izstrādāšana, mājās, darbā vai skolā. Ērta un vienkārša izstrādāšana. Ērta un vienkārša izstrādāšana.

HP Gaming 15-d1100. Īpaši izstrādāta izstrādāšanai. Īpaši izstrādāta izstrādāšanai. Īpaši izstrādāta izstrādāšanai. Īpaši izstrādāta izstrādāšanai.

Copyright © 2014 Hewlett-Packard Development Company, L.P.

Kuru no min tajiem j dzieniem var attiecin t uz zo att lu?

www.impro.lv

Kuru no min tajiem j dzieniem var attiecin t uz zo att lu?

www.bh-news.com

Kuru no min tajiem j dzieniem var attiecin t uz zo att lu?

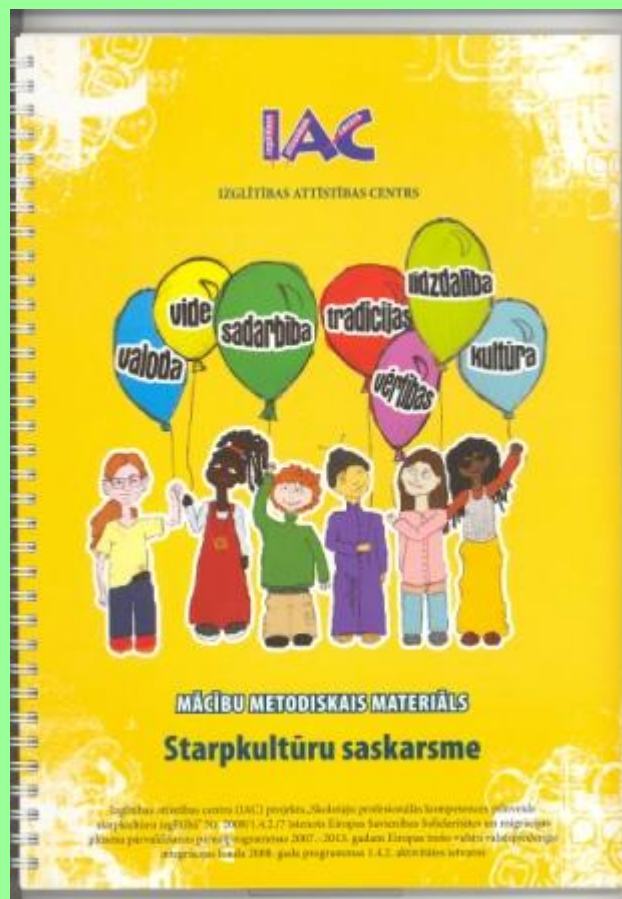
www.domalaukums.lv

Starpkultūru izglītība

Starpkultūru izglītība ir visaptverošs skolu reformas process un pamata izglītība visiem skolēniem. Tā vēršas pret rasismu, noraida to un citas diskriminācijas formas skolās un sabiedrībā, akceptē un apliecina plurālismu (tai skaitā etnisko, rasu, valodu, reliģisko, ekonomisko un dzimumu plurālismu), ko pierst visos skolēni, viņu tuvējā sabiedrībā un skolotāji.
(S. Noto)

Projektu ietvaros tiek izdoti daudzi metodiskie materiāli starpkultūru attiecībā jomā

Daudzveidība, tulkojot no angļu valodas vārda «diversity», ir sabiedrības raksturojums, kas uzsver sabiedrības neviendabīgumu. Visbiežāk tajā tiek akcentētas atzīmes starp grupām un tām piederošiem indivīdiem, izmantojot tautības, rases, izcelsmes, valodas, reliģijas, veselības stāvokļa kritērijus, kas tad arveido kultūru. Pateicoties tam, ka kultūratīkiem šinī tādā veidā ir simbolos, var tikt fiksēta konkrētās tautas vēsturiskā pieredze, lietu uztvere, tās attieksme pret daudziem vārtībām un tās vērtībām nodrošanu tajās pašās.

Kāzaj attīstītajai sabiedrībai nevienmērīga?

www.aiesec.lv

Starpkultūru dialoga idejas pamats ir atziņa, ka pasaule, kur dzīvojam, ir daudzveidīga un atzīrību pilna. Cilvēku viedokļu, pasaules uzskatu, vērtību atzīrības nav vien ikdienas situāciju pieredze, bet tās pat atzīrības eksistē starp kultūriem. Dialogs starp kultūriem sākas ar vēlmi uzzināt un izprast ošos dašos pasaules uzskatus, viedokļus un vērtības, kā arī mēģināt nosaukt tos, kuri uz pasauli raugās savādi. **Efektīvs un savstarpēji bagātinošs dialogs ir atvērts un savstarpēji bagātinoša komunikācija, kuras laikā mēs ar cieņu viens pret otru viedokli apmainām idejām un skaidrojam viens otram atšķirīgos domāšanas un pasaules skaidrošanas procesus.** Šāda komunikācija potenciāli bagātina katru tās dalībnieku: dod iespēju labāk iepazīt sevi, padziņināt pazīziņu un pasaules uzskatu. Starpkultūru dialogs motivē mūs apzināties robežas, kuras izmantojam sevi un citu definēšanai, reiz mēs

pievaram tās robežas un pat apzāubt vienu otru no tām.

Starpkultūru izglītība ir nepieciešama dzīvei nacionālvalstīs un globālās sabiedrībā. Pastāv vispārīgā vienotība par starpkultūru izglītības mērķi, kas attiecas uz dzīves kvalitāti etniski un kultūri daudzveidīgās sabiedrībā. *Starpkultūru izglītība* ir domāta visiem skolniekiem. Jebkuram jābūt gatavam dzīvei daudzu kultūru sabiedrībā.

Tiek lietots arī jēdziens *daudz kultūru izglītība*, un abi jēdzieni daudzkārt literatūrā ir izmantoti kā savstarpji aizstājoties. UNESCO un Eiropas Padome iesaka un savos dokumentos lieto jēdzienu *starpkultūru izglītība*, tai pat laikā EDSO (Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija) ir pieņēmusi lietošanai jēdzienu *daudz kultūru izglītība*. ASV, Kanāda un Austrālijā ir pieņemts lietot jēdzienu *daudz kultūru*, Eiropā, izņemot Lielbritāniju, lieto jēdzienu *starpkultūru izglītība*. *Starpkultūru* ietver plašu un dinamisku saturu, jopauž ideju, ka kultūras atrodas savstarpji mijiedarbībā un ietekmē viena otru, bet *daudz kultūru* parasti interpretē kā statisku jēdzienu, akcentējot pastāvošo kultūru daudzveidību.

Starpkultūru dialoga nakts - Kultūras Akadēmijā, 2008.gada 22.maijs
(foto: Ieva Kaupuža, Maija Grudule, Uldis Leiterts)

Starpkultūru komunikācija var notikt *diahroni* (informācija nodozana no paaudzes paaudzei), gan *sinhroni* (saskarsme notiek starp vienas paaudzes cilvēkiem).

Jautājumi pārrunām:

1. Nosauciet spilgtos starpkultūru attiecību piemērus Latvijā / savā pilsētā / pagastā!
2. Kas pozitīvs un kas negatīvs piemērt daudz kultūru sabiedrības dzīves modelim?
3. Kādi ir jums zināmie diskriminācijas piemēri Latvijā, Eiropā, pasaulē?
4. Raksturojiet Latvijas iedzīvotāju imigrācijas cēloņus un sekas!
5. Kā jūsu skolā tiek/ netiek realizēta starpkultūru izglītība?
6. Miniet diahronus un sinhronus starpkultūru komunikācijas piemērus!

Starpkultūru attiecību nozīme Latvijas identitātes veidošanās procesā 21. gadsimtā

Latvijas identitātes veidošanās kritiņi
Latvijas daudzkultūru sabiedrībā 21. gadsimtā

Latviešu
(ar citu mazkumtautību valodu)
lietošana savstarpējā saziņā

Starpkultūru
saskarsmes un sadarbības prasmes

Cieņa pret Latvijas kultūras vērtībām
un nacionālajiem simboliem,
pret Latvijas
mazkumtautību
kultūras vērtībām

E-kulturoloģija

Literatūra:

Austruma S., Muižarja I. KULTUROLOĢIJA vidusskolai. . Rīga: Zvaigzne ABC, 2010.

Argle A., Purins V., Sviestis I. Kulturoloģija. . Rīga: RaKa, 2009.

Argle A., Purins V., Sviestis I. Kulturoloģija. Skolotāja grāmata. . Rīga: RaKa, 2010.

Mācību metodiskais materiāls "Starpkultūru saskarsme". Rīga: IAC, 2010.

Priedītis A. Ievads kulturoloģijā. Kultūras teorija un vēsture. Daugavpils: A.K.A., 2003.

.. .. :
, 2004.

www.iac.edu.lv/starpkulturu_dialogs/raksts_nov.htm